

Arriane Pollack houdt het werk van haar vader levend. FOTOS: CORNÉ SPARIDAENS

Fred Pollack kon een deel van zijn oorlogsverleden kwijt in zijn werk

MARIJKE BROUWER

GRONINGEN Liever wilde hij dat zijn schilderijen in vlammen opgingen dan dat ze in de kringloop belandden. Fred Pollack is dood, zijn dochters houden zijn werk levend. „Wij willen hiermee de wereld over.”

Thuis in Garnwerd waren de kunstwerken van Fred Pollack (1943 - 2022) dagelijkse kost. „Ik ben met deze kunst opgegroeid. M'n vader liet ons vaak zijn nieuwste creaties zien en dan ging het erover wat we ervan vonden”, zegt zijn oudste dochter Arriane (53).

Zij en haar zusje Marleen weten niet beter dan dat hun vader 's avonds en 's nachts schilderde. Dat toen zij het huis uit waren, hij op de bovenverdieping van hun huis alle slaapkamers tot één ruimte maakte. Dat werd zijn atelier. Overdag hield hij zich als psychiater bezig met de emoties van anderen, 's avonds ging hij in zijn atelier aan de slag met zijn eigen emoties, zei hij daarover ooit in een interview. Hij exposeerde in Amsterdam, Gent en Berlijn.

Twee jaar geleden stierf Pollack. „Toen hij er niet meer was, ging ik in één keer anders naar zijn werk kijken”, zegt Arriane. „Ik dacht: dit is veel meer dan mooi of niet mooi. Dit is de moeite waard. Ik wil hiermee de wereld over.”

Ze overtuigde museum Eicas in Deventer van de intensiteit van haar vaders werk. Daar hing het afgelopen zomer, vertelt Arriane.

Ze bevindt zich in een voormalige kantoorruimte van 25 bij 15 meter in Groningen. Daar hebben zij en haar zus al hun vaders werk naartoe verkast, inclusief zijn schilderij en andere attributen uit zijn atelier. Vanuit deze balzaal hebben ze een selectie gemaakt voor de tweede postume expositie van Pollacks werk: in de synagoge en bij lijstenmaker/kunsthandel Ongering in Groningen.

Wat zijn abstracte werk vertelt? Een recensent beoordeelde het als volgt: „Alsof ons iets heel helder wordt uitgelegd in een taal die we niet spreken.”

Arriane zegt dat haar vader louter titelloze schilderijen maakte omdat hij de kijker niet wilde beïnvloeden. Die gunde hij dezelfde

De opslagruimte van Arriane Pollack met werk van haar vader.

vrijheid bij het kijken als hij ervoer tijdens het maken. „Voor mijn vader heeft het schilderen veel betekend. Hij kon er iets van zijn oorlogsverleden in kwijt.”

Pollack hoorde als 5-jarig kind van zijn moeder dat zij z'n moeder niet was. Hij en zijn tweelingzusje hadden in de oorlog ondergedoken gezeten. Hun Joodse ouders waren vermoord: hun vader was vlak voor hun geboorte vergast in Auschwitz; hun moeder stierf enige tijd na hun

geboorte door uitputting in Bergen-Belsen. Pollack en z'n zusje groeiden op in een pleeggezin.

„Wij hebben altijd over de oorlog gesproken met m'n vader. We waren niet bang voor emoties, we hebben hem alles kunnen vragen. Hij is gevormd door de oorlog. Ik ben blij dat hij de schilderkunst had als uitlaatklep”, zegt Arriane.

Volgens haar zag hij zichzelf nooit als slachtoffer van de oorlog, wel sprak hij van een ontwricht en aangetast verleden. Dat heeft geresulteerd in talloze werken, nooit luchtig van toon. „Ik voel er emotie in, hier is iemand aan het werk geweest die iets heeft meegemaakt”, zegt Arriane.

Dat zijn werk in de synagoge staat geëxposeerd, is bewust. „Hij is als Joods jongetje geboren en nu hij is overleden, exposeren wij zijn werk in de joodse synagoge. Dat is symbolisch.”

Gedurende zijn volwassen leven deed Pollack niets met het joodse geloof. Wel nam hij zijn dochters elk jaar op 4 mei mee naar de stille tocht, voorafgaand aan de dodenherdenking om stil te staan bij de dood van zijn ouders. Die traditie zetten Arriane en haar zus voort.

De expositie van schilderijen van Fred Pollack vindt vanaf zondag 8 december tot 4 mei plaats in de synagoge in de Folklingestraat en bij Ongering in de Oude Kijk in 't Jatstraat in Groningen.

Zelfportret van Fred Pollack.